

Kutseühinguline ajakiri

Riigiteenijate häälekandja

Tellimise hind:

Hastas postiga . . . Kr. 2—
Poolaastas „ 1—

Ilmub 1—2 korda kuus

Tellimisi võetakse vastu igas raudteejaamas, riigi- ja omavalitsusteenijate organisatsioonides ja kõigis postkontorites ja lehe talituses.
Toimetus ja talitus: Tallinna, Tehnika 16-e. Telef. — Balti keskjaam 221.

Kuulutuste hinnad:

10 senti m/m., veeru lauses.
Tekstis 50 prots. kallim.

Eesti raudteelaste Reskühingu väljaanne.

Nr. 4

31. märtsil 1931 a.

VIII aastakäik

Kas haigekassa või ajutised määrused?

Küsimus, kuidas korraldada riigiteenijatele arstiabi andmist, on uue valitsuse ametisse astumisest saadik kogu aeg akuutselt päevakorras olnud. On valmistatud kõiksugu kavasad, peetud nõupidamisi jne., kuid üksmeelsele seisukohale pole siiski jõutud. Üks kahest: kas on riigiteenijate nõudmised, mis olude sunnil küll juba õige tagasihoidlikeks muutunud, valitsusele vastuvõetavad, või jälle pole valitsuse kavatsused riigiteenijatele kuidagi vastuvõetavad. Kuna arvata on, et lähemal ajal riigiteenijail tervikuna selles küsimuses oma seisukoht avaldada tuleb, siis püüame lugejaid vähe üksikasjalikumalt küsimuse senise käiguga ja tuleviku väljavaadete tutvustada.

Mäletavasti kavatses endine valitsus riigi poolt antava arstiabi peaaegu täiesti ära kaotada; ainult raudteelastele ja kaitseväelastele oleks jäänud ambulatoorne ravi ja erakorralisteks toetusteks valitsuse määramisel 100.000 kr. Uus valitsus püüdis riigiteenijate hädadele rohkem vastu tulla ja on otsustanud riigiteenijate arstiabiks riigi eelarvesse võtta 470.000 kr., mis on umbes pool käesoleva aasta kuludest, vaatamata sellele, et juba käesoleval aastal 6 kuud on abi antud kärbitud normide järgi. Muidugi on sellepärast väga raske küsimus, kuidas seda summat kõige õiglasemalt kasutada. See on seda raskem, et hariduse- ja sotsiaalministeerium, vaatamata sellele, et see küsimus juba aastaid päevakorras on, mitte mingisuguseid andmeid ei ole kogunud, mille najal võimalik oleks enam-vähem tõenäolikke kalkulatsioone teha. Kogu aeg tuleb opereerida ainult oletustega ja isiklikkude arvamistega,

millede tööle vastavus kuidagi kindlustatud pole. Nende oletuste najal esitas hariduse- ja sotsiaalminister 3. märtsil valitsusele ettepaneku, otsustada, kas tuleks riigiteenijate arstiabi küsimus lahendada praeguse korra alusel, või üle minna haigekassa süsteemile.

Esimese võimaluse valimisel oleks ministri arvates praeguseid norme paratamata kärpida tulnud ja nimelt nii, et väiksemapalgalised selle kärpimise all vähem kannataksid. Sellepärast tuleks ette võtta klassifikatsioon, arvesse võttes abisaaja palga suurust, perekonnaseisu ja ravimise viisi. Palga suuruse järgi hra ministri arvates võiks jagada riigiteenijaid nelja gruppi: palkadega kuni 80.—, 81.—140.—, 141.—200.— ja üle 200.— kr. kuus. Perekonnaseisu suhtes aga tuleks abielulised eraldada vallaalistest, kusjuures abielulised, kelle perekonda kuulub vähem kui 3 isikut (perekonnapea kaasa arvatud), vallaalistega võrdselt loetakse. Ravi suhtes tuleks eraldada haigemaja ravi teistest ravimise viisidest. Kõiki neid tegureid arvesse võttes oli välja töötatud tabel, mille järgi haigemajalise ravi kuludest oleksid tulnud riigiteenija kanda 10—60%, muust ravist ja rohuabist aga 20—70%. Arvesse võttes aga, et praeguste määruste muutmine määrasandlikul teel juriidiliselt mitte päris seadusepärane pole, ning et eelpoolkirjeldatud korraldus kaasa tooks tehnilise korraldamise ja kontrollimise raskusi, jõuab hariduse- ja sotsiaalminister otsusele, et otstarbekohasem oleks lahendada küsimust haigekassa süsteemi alusel, kusjuures riik oma poolt kassale peaks juure maksma vähemalt 2,5% palkadest, kuna riigiteenijate

enda otsustada jääks, sellele lisamaksusid teha. Ministri arvates oleks kassa tegevus kindlustatud, kui riigiteenijad 1—1,5% omapoolt juure maksaksid.

Vabariigi valitsus andis selle ettepaneku kaalumiseks ministritevahelisesse komisjoni. Selles komisjonis anti ka riigiteenijate kutseorganisatsioonide võimalus oma arvamist haiguskindlustuse korraldamise kohta avaldada. Enne seda aga kutsuti hariduse- ja sotsiaalministri algatusel kokku kutseorganisatsioonidevaheline nõupidamine, kus töökaitse- ja sotsiaalkindlustuse osakonna abidirektor E. Nerep selgitusi andis ministri kavatsuste ja küsimuse lahendamiseks olevate võimaluste kohta. Sellest nõupidamisest 11. märtsil Tallinna Riigi- ja Omavalitsusteenijate ühingu ruumides võtsid osa nimetatud ühingu, Keskliidu, raudteelaste Reskühingu, Õpetajate liidu j. t. organisatsioonide esindajad. Siduvaid otsuseid sellel nõupidamisel ei tehtud, kuid üksmeelne arvamine oli, et ainukeseks võimaluseks kindlustada püsiv summa riigiteenijate arstiabiks praeguses olukorras, on üleminek haigekassa süsteemile ning et kassa peaks olema ühine kõigile riigiteenijatele, välja arvatud kaitsevälased. Õpetajate ja raudteelaste esindajad ainult rõhutasid erikassade loomise vajadust nende jaoks. Riigi juuremaksu asjus asuti seisukohale, et see peaks olema vähemalt 2,5—3%.

Ministritevahelise komisjoni koosolek peeti 14. märtsil. Peale riigiteenijate esindajate oli sinna oma arvamise avaldamiseks kutsutud ka arstikonna esindaja (Dr. Asu), kes teatas, et arstikond haigekassat ei poolda, vaid tuleks jääda praegusele süsteemile.

guse süsteemi juure, seda ümber korraldades.

Riigiteenijate esindajad teatasid, et riigiteenijad on nõus arstiabi korraldamisega haigekassa süsteemi alusel, kuid nõuavad: 1) kassa valitsemine olgu riigiteenijate eneste käes; 2) kassa olgu ühine kõigile riigiteenijale, välja arvatud kaitsevälased (sellega ühines ka raudteelaste esindaja); 3) riigi poolt kassale maksetav toetus olgu vähemalt 3%, äärmisel juhul lepiksid aga ka 2,5%-ga ja 4) kassasse kuulumine peab olema sunduslik kõigile riigiteenijale.

Selle seisukohaga ei ühine ainult õpetajate Liidu esindaja, kes teatab, et õpetajaskonnale on vastuvõetavam praegune kord parandatud kujul, kusjuures suuremapalgalist võiksid ise maksta kuni 50% kuludest. Peaks aga siiski läbilööma haigekassa nõue, siis tuleks õpetajale luua oma kassa.

Kõigele sellele vaatamata on ministritevaheline komisjon siiski otsusele tulnud, et arstiabi tuleks korraldada senise korra alusel. Kuidas komisjon niisugusele otsusele jõudis, on eemalseisjale täitsa arusaamatu, sest meie teada pooldasid kassasüsteemi hariduse- ja sotsiaalministri ning teedeministri esindajad, kuna majandusministri esindaja ei ühele ega teisele süsteemile eesõigust ei andnud, samuti ka kaitseministeerium asjast huvitatud polnud, sest neid see ei puudutanud, kohtu- ja sise- ning põllutöministeerium aga üldse komisjonis esindatud polnud. Kassa süsteemi vastu oli vast ainult välisministeeriumi esindaja, millel aga mingisugust tähtsust ei võinud olla, kuna seal ainult mõnikümme riigiteenijat.

Igatahes otsustas komisjon haigekassa küsimuse eitavalt ja tema ettepanekute alusel esitas hariduse- ja sotsiaalminister valitsusele uue ettepaneku arstiabi korraldamiseks praeguse süsteemi alusel. Selle ettepaneku järgi riigiteenija enda kanda jääva kulude osa määramisel võetakse arvesse ainult palga suurus ja arstiabi liik; perekonnaseisu ei saavat komisjoni arvates arvesse võtta, kuna see olevat raske teostada ning kantseleilist tööd suurendavat. Palga suuruse järgi on riigiteenijad jaotatud kolme rühma: kuni 80.— kr., kuni 140.— kr. ja üle 140.— kr. kuus. Vastavalt sellele jääks

arstiabi kuludest riigiteenija enda kanda:

	Teenistustasu		
	kuni 80 kr.	80 kuni 140 kr.	üle 140 kr.
Ambulatoorne ravi ja arstimisevahend.	500/0	600/0	750/0
Arstimine raviasutustes	250/0	400/0	500/0

Tasuta oleks ainult:
 1) esimene abi õnnetuste ja äkiliste haigusjuhtude puhul;
 2) sünnitusabi;
 3) arstiabi riigi poolt sisse seatud või üüritud ambulatooriumides;
 4) asutuse teenistuses oleva kindlapalgalise arsti juures;
 5) ägedate nakkushaiguste ravimine haigemajades, kui haigemajaline ravi arsti arvates hädavajalik, ja
 6) arstiabi teenistuskohuste täitmisel või selle tagajärjel saadud haavade või vigastuste või nakkushaiguste vastu võitlemisel saadud haiguste puhul.

Loomulikult ei saa küsimuse niisugune lahendamine olla vastuvõetav riigiteenijaskonnale, sest see tähendaks väiksemapalgaliste ja perekonnaga riigiteenijatel arstiabi saamise võimaluse peaaegu täielikku äravõtmist. Sellegipoolest käisid Keskliidu ja Tallinna Riigiteenijate ühingu esindajad 19. märtsil hra riigivanema juures, kelle tähelepanu nad ettepanud lahendusviisi puudustele juhtisid. Riigivanem teatas, et valitsus on põhimõtteliselt haigekassa süsteemi poolt; raskusi teeb ainult rahaküsimus, kuna suuremat summat, kui eelarvesse võetud, kuidagi võimalik polevat saada; samuti nõuab esialgu praeguse süsteemi juure jäämist küsimuse korraldamiseks jäänud lühikene aeg. Riigiteenijate esindajad teatasid selle peale, et nad nõus oleksid, kui ajutiselt, kuni haigekassa korralduse väljatöötamiseni ja elluviimiseni küsimus lahendatakse hariduse- ja sotsiaalministri ettepaneku alusel, seda aga enne parandades välja minnes järgmistest kaalutlustest.

Kava kokkuseadmisel pole arvesse võetud võimalust kulusid vähendada arstide tasude kärpimise teel. Riigiteenijate

arvates on aga paratamata, et kui kulusid kärpida tuleb, siis ka arstid ohvrit peavad tooma. Seda enam, et sellest ajast, kui praegused taksid maksta pandi, ruumide üürid, sõidukulud jne. märksa odavamaks on läinud. Kõik sel viisil kokku hoitud summad peaksid minema väiksemapalgaliste ja perekonnadega riigiteenijate kanda jääva protsendimäärade vähendamiseks.

Samuti tuleks riigiteenija enda kanda jääva protsendimäärade liigitamisel arvesse võtta riigiteenija perekonnaseisu. Komisjoni arvamine, et see tööd juure tooks ja raske teostada oleks, on nähtavasti lihtne arusaamatus, sest mingit tööd ega raskust selle läbi, võrreldes juba ettepanud liigitusega, ei teki. Selle põhimõtte elluviimine aga oleks äärmiselt suure tähtsusega ja võimaldaks tunduvalt pehmemendada arstiabi kärpimise läbi tekkivaid raskusi.

Ühes sellega aga tuleks hariduse- ja sotsiaalministeeriumile ülesandeks teha, asuda otsekohe välja töötama kava arstiabi korraldamiseks kindlustuskassa süsteemi alusel, kusjuures ka riigiteenijate kutseorganisatsioonile võimalus peaks antama sellest tööst osa võtta. Hra riigivanem mingisuguseid kindlaid lubadusi ei andnud, kuid lubas need seisukohad valitsusele ette kanda. Ja kuuldavasti ongi küsimus hariduse- ja sotsiaalministeeriumile uuesti kaalunamiseks tagasi antud, kes nüüd riigiteenijalt nõuab vastust, kas nad oleksid haigekassaga nõus, kui valitsus kassale toetuseks annab ainult 2% palkadest.

Peab tähendama, et vastamine sellele küsimusele praeguses olukorras, kus puuduvad igasugused andmed selle kohta, kes kassa alla kuuluksid, kui palju ja missugused riigiteenijad, kui suure palgasummaga, kui suure perekonnaliikmete arvuga, kui suured olid eelmiste aastate väljaminekul kassa alla arvatavate riigiteenijate ja tööliste pealt jne. väga raske on. Nii kaua kui tegemist on riigi poolt juuremaksetava toetuse suurema protsendiga, võib veel kuidagi opereerida väärtused oleksid ikkagi kuidagi tasakaalustatavad, kuid kui see toetus nii väikeseks jääb, siis peavad selle otsustamiseks, kas see vastuvõetav on või mitte, kasutada olema täpsed andmed. Muidu võib kergesti juhtuda, et vaatamata suurele juuremaksule riigiteenijate eneste poolt, kassa siiski ei suuda kuigi täielikku arstiabi pakkuda. Sellegipoolest, nagu kuulame, ongi Riigiteenijate Tallinna Ühingu otsustanud enne lõpuliku seisukoha võtmist paluda hariduse- ja sotsiaalministeeriumil andmeid kassa alla arvatavate riigiteenijate ja -tööliste arvu ja liigituse, palkade, perekonnaliikmete arvu jne. kohta. Võimalik, et pärast seda seisukoha võtmiseks peakoosolek kokku kutsutakse. Sedasama kuulame ka Keskliidu kohta, kus kaalutavat Saadikutekogu kokkukutsumist.

raha ei ole, olukord dikteerib äärmist kokkuhoidu, kärpimisi ja koondamisi", — sellesama ministeeriumi, mille juht tahis maha tõmmata riigiteenijate ja tööliste vanadusetasu ja käis ümber isegi palga vähendamise mõtetega, selle ministeeriumi kõrgemad ametnikud, kellele palk väikene ei ole, saavad peale hariliku palga veel suuri lisatasusid, mille tõttu mõnede kuupalk kogusummas ulatub kuni 140.000 sendini. Ja see sündis kõik sellesama ministri täielikul teadmisel, kellel riigiteenijate ja tööliste ükskõik missuguste palvete jaoks oli alati üks ja

Meil ei ole enam usku.

Kui meie esindajad pööravad riigivanema või majandusministri poole, tuues esile riigiteenijate muresid ja hädasid ja juhtides tähelepanu vabariigi valitsuse poolt avaldatavale järjest suurenevale koondamise ja kärpimiste tendentsile, siis saavad nad alati vastuseks: „Riigikassas ei ole raha. Raske majanduslik seisukord nõuab äärmist kokkuhoidu. Sellegipoolest on koondamised ja kärpimised mõõdapäisematud“. Samuti räägivad riigiteenijate kongressidel direktorid ja teised valitsuse esindajad äärmise kokkuhoidu vajadusest, manitsedes teenijaid kainsusele ja valmisolekule ohvrite toomiseks riigi altarile, rahva üldise heakäigü otsarbel. Kui kellelgi raske peaks olema ohvrid kanda, siis tõestigu ennast äratundmisega, et kõik sünnib kalli isamaa kasuks ja lohutagu ennast alati lootusega parema tuleviku peale. Toetudes neile argumentidele, läikatakse riigiteenijate nõudmised, et vähemalt endist, juba nii-kui-nii rasket olukorda ei halvendataks — olukorra kõige vähemasti parandamisest ei tohi enam juttugi teha —

alati tagasi ja jätkatakse halastamatult koondamisi ja kärpimisi. Sest mis võib parata, kui kallis isamaa oma üldistes huvides kõike seda nõuab.

Peaks iseendast arusaadav olema, et võimukandjate jutlustamised äärmise kokkuhoidu vajadusest, suurte raskustega võitleva kalli isamaa kasuks, ei tohiks olla silmakirjalikud. Et ainult siis võib neil jutlustamistel mõju ja tagajärgi olla, kui võimukandjad ja kõrgemad ametnikud ise selles eeskujuna annavad, millele nad teisi manitsevad. Meie oleme lugenud ajalehtedest, et Saksamaal kokkuhoiduga tegid algust riigipresident ja ministrid — vähendasid oma palku. Sellele järgnesid kõrgemate ametnikute soodustuste kärpimised ja nii järk-järgult sündis tegelik kokkuhoidu teostamine ülevalt alla poole. Mis sünnib aga meil?

Sellele küsimusele annavad selge ja autoriteetse vastuse eelarve kõnelused riigikogu komisjonides. Seal selgub, et majandusministeeriumi, mille esindajate kõned ja kirjalikud läkitused alati algavad ja lõpevad sõnadega: „riigikassas

seesama vastus: „ei“. Sellesama ministri teadmisel, kes väljaspoole püüdis lasta ennast paista kokkuihu kehastusena.

Agaga härrad kohtunikud oma 35—50-tuhandelise palgaga, kuidas nemad ohvreid toovad kalli isamaa kasuks?

Selgus, et kohtu- ja siseministeeriumi kodifikatsiooniosakonna komisjoni liigetel maksetakse otse vürstlikke tasusid. Paar tundi kestva istungi eest saadakse 1000 senti. Tartust Tallinna tehtud sõidu puhul maksetakse: I klassi piletiraha — 2640 senti (kuigi eesti raudteedel I kl. vagunid ei sõida), platskaardi raha — 800 senti, autoraha 4 otsa eest — 300 s., päevaraha — 600 s., kokku 4.340 senti üheainsa sõidu puhul Tallinna. See on kindralpalgalise kuutöölise ühe kuu palk, päevatöölise 2-kordne kuutasu. Ilus kokkuihu ja otse liigutav kalli isamaa armastuse avaldus. Kas ei lubaks need härrad kohtunikud neile meele tuletsda, mis rääkis riigikohtu esimees vabariigi 10. aastase juubeli puhul, kui riigiteenijad ja töölised sunnitud hädast ja puudusest esinesid pooleksa palga nõud-

misega. Kuidas lubab, härrad kohtunikud, Teie südametunnistus vastu võtta sarnaseid vürstlikke tasusid, milledest räägiti riigikogu komisjonides, kui samal ajal nälgivad meie töölised ja väiksemalpalgaliste ametnikkude ja tööliste pea peal alatasa ripub kärpimiste ja koondamiste damoocklese mõök? Teie olete ju maapealse õiguse ja õigluse teostamise valvel, Teie peaksite ju olema rahva südametunnistus.

Agaga siis Lehtmanni samuti vürstlikud tasud Maa- ja Kommertspangast ja Jumal teab kust veel.

Agaga raudtee direktori 30.000 lisatasu igas kuus ja tema lähemate kõrgemate ametnikkude lisatasud uute raudteede ehituse eest, kuna ometigi selle töö jaoks on omaette suur valitsus-aparaat.

Kuhu asutusse sa pilku ei heidaks, peaaegu igalpool on direktorite ja kõrgemate ametnikkude lisatasudega samasugused üllatused. Palgareldi järele kindlaksmääratud palka saavad vaid väikesed ametnikud ja töölised, direktorite palka-

dele agaga käivad kõrval lisatasud, mis tihti ületavad hariliku palga.

Meie võimukandjad, meie juhid direktorite ja kõrgemate ametnikkude näol! Teie isamaalistesse kõnedesse, Teie õiglustundesse meie enam ei usu. Teie kõned on variseerilikud. Nendega katate Teie oma ääretut saagiahnust ja ükskõiksust riigiteenijate ja tööliste, kogu eesti rahva vastu. Teie eesmärk on vaid rikastuda teenijate ja tööliste häda, viletsuste ja kannatuste arvel. Alamteenijate ja tööliste koondamisest saadud summad voolavad Teie taskutesse igasuguste lisatasude näol tagasi ja Teie jutud riigihuvideid ja ohvreid nõudvast kallist isamaast, on vaid pilge. Meie võimukandjad, meie juhid, riigiteenijad ja töölised Teie jutte riigihuvideid, kalli kodumaa armastusest ja kõigist muudest kõrgemast aadetest ja ideaalidest, enam ei usu. Teil neid aateid ega ideaale tõelikult ei ole. Meie teame, et meid ootab vaid häda, nälg ja viletsus. See on tõde, millesse meie kindlasti usume.

Üks kõikide eest.

In memoriam.

Teedeminister tunnistas raudteevalitsuse poolt väljatöötatud raudteede kommertsialiseerimise kava otstarbetuks.

Teatavasti esitas direktor Raudsep Strandmanni valitsusele raudteede kommertsialiseerimise kava. „Sides“ nr. 12 möödunud aasta eest meie märkimsime ära, et niipalju kui seda võib otsustada avalikkusse pääsenud sõnumite järele, on kavas esikohale nihutatud endise direktori poolt ülesseatud põhimõtted: *vabad käed teenijate ja tööliste suhtes ja kõige avaramad võimalused maksta preemiaid ja muid lisatasusid direktoritele*. Nüüd on selle suurejoonelise „kommertsialiseerimise“ (õigemini direktorite lisatasude) kava kohta üksikasjalisemalt ajalehtedest sõna võetud ja neist sõnavõtmistest selgub, et meie oma arvamistes kava peasihtide kohta sugugi ei eksinud. Nii näiteks kirjutas üks suurem ajaleht puhtakasu jaotamisest uue kava järgi:

„Kuni 10 protsenti tagavarakapitaals, 40 protsenti uuenduste kapitaliks, 1 protsenti (loe: üks protsent) raudteenijate ja tööliste olukorra parandamiseks, 5 protsenti raudteevalitsuse direktorile, nõukogu liikmetele ja juhtivate jõududele lisatasuks ja alles ülejäänud osa riigikassa sissetulekuks.

Ülaltoodud puhtakasu jaotuse järele on riigikassa jäetud viimasele kohale. Samuti pole ka täpsemalt ära määratud, kuidas sünnib tegelikult puhtakasu jaotus.“

Nii siis 6000 teenijale ja töölisele arvatakse olukorra parandamiseks 1 protsent, 12-liikmelisele nõukogule (juure arvatud ka direktor ise) ja mõnele juhtivale jõule lisatasuks 5 protsenti puhtast kasust. Kui näiteks puhaskasu oleks 100.000.000 senti aastas, siis langeks sellest teenijatele ja töölisele olukorra parandamiseks 1.000.000 senti, mis keskmiselt ühe teenija ja töölise kohta välja teeks 1.000.000 : 6000 = 167 senti. Nõukogu ja juhtivate jõudude osa — lisatasu — oleks agaga 5.000.000 senti.

Arusaadav, et direktor ühes nõukogu lisatasuosaliste juhtivate jõudude arvu määramisel eestkätt oma huvisid silmas peab ja selle arvu võimalikult kokku surub. Neil eeldustel ulatuksid direktori ja nõukogu liigete lisatasud sandandesse tuhandettesse. See oleks muidugi peale kõrgendatud palkade, sest et

„kommertsialiseerimise“ puhul direktor lootvat saada praeguse 35.000 senti asemel vähemalt 75.000 senti kuus. Ja ega teistelegi nõukogu liikmetele ei oleks siis liiga tehtud.

Nagu sellest puhtakasu jaotusest näha, ei ole teenijale ja tööliste üldse mingisugust lisatasu maksmist ette nähtud. Selle asemel lubatakse olukorda parandada, näiteks ehitada kuskile eluhoone juure väljakäigukoht, pesuköök või prügikast. Agaga seda summat võib ka lihtsalt lagunevate eluhoonete parandamiseks ära tarvitada. Sellega vähenevad eksploatatsiooni kulud, suureneb kokkuihu ja järelikult suurenevad direktori ja nõukogu liikmete preemiad. Lõputulemuses ainult direktori ja nõukogu liikmete olukorra parandamine.

Kui nüüd veel arvesse võtta, et uue kava alusel nõukogule jääb täielik vabadus talitada koosseisude suhtes oma äranägemise järele, siis on kindel, et koosseisud oleksid äärmuseni kokku surutud, palgad alla kruitud ja tööaega suurendatud. Ei ole üleliigne veel üht asjaolu ära märkida: *uue kava järele teenijad ja töölised ei loeta riigiteenijateks. Teenistusallaste süütegude eest agaga vastutavad nad samasugustel alustel nagu riigiteenijadki*.

Nii siis võib uuest kavast välja lugeda, et direktor ühes nõukoguga saavad peale palga veel lisatasusid, teenijad ja töölised ei saa aga mingisuguseid lisatasusid: et raudteelastel ei ole riigiteenijate õigusi ja nende vahekorrad raudteevalitsusega määratakse ära Balti eraseaduse alusel. Ainult vastutust kannavad raudteelased samuti nagu riigiteenijadki. See kõik on kavast selge. Asjata agaga on otsida sealt selgust selle kohta, mispärast just sarnase kava elluviimise läbi raudteede tulukus tingimata tõuseb. Või arvatakse, et uus nõukogu mingisuguse imetevaga hakkama saab. Vaevalt küll. Meile näib, et uuest nõukogust võib kujuneda poliitiliste direktorite koondis, kelle püüdeks oleks lõigata sealt, kus teised külvavad. Kõige vähem agaga võiks loota sarnaselt koondiselt algatusvõimet ja loovat tööd. Tegelikudeks eriteadlasteks jääksid ikkagi ametite juhatajad oma lähemate tehniliste kaastöölisega, nagu praegugi.

Agaga ometigi kuskil peab ju peituma see allik, kust loodetakse saada miljoni- lisi tulusid ja neist sajatuhandelisi lisatasusid direktoritele. Meie teame kus ta peitub: ta peitub selles piiritus teenijate ja tööliste eksploatseerimises, mida võimaldaks uue kava elluviimine. Eestkätt ja peamiselt loodetakse suuri tulusid saada teenijate ja tööliste arvu vähendamise, nende töökoormatuse suurendamise ja palkade allasurumise teel. Ja teiseks tulukuse tõstmise abinõuks oleks hoonete, tee ja veereva koosseisu korrashoiu jämine saatuse hooleks. Üks eriteadlane tähendas sellel puhul, et kümme aastat võib julgesti „imeda“, ilma et tarvitseks korrashoiu peale kuigi palju kulutada, sest praegu on kõik rahuldavas seisukorras. Selle aja jooksul kerkiksid direktoritel majad, koguneksid pankades ilusad summad. Mis enesest siis kujutaks riigi varandus — raudtee — see küsimus jätkaks neid täiesti külmaks.

Nii kui mõni päev tagasi ühes ajalehes ilmunud sõnumi järele arvata võib, on praeguse teedeministrile täiesti selge, mida tahavad kätte saada kõnealoleva kava kokkuseadjad. Sellepärast on minister neile mõista annud, et raudtee tulukuse tõstmiseks ei ole mingisugust vajadust luua eripõhikirju, kulukaid nõukogusid jne., vaid seda võimaldavad täiel määral juba praegu maksvad seadused. Tarviduse puhul võib neid ju elunõuete kohaselt muuta. Ettevõtte eduka tegevuse arendamisel ei olegi tähtis tema välispidine ilme, mis talle antakse eriseaduste ja määrustega, vaid ettevõtte sise- mine struktuur ja otstarbekohane töökorraldus, mis on olemas juhtide enesealgatusest, otsustamisvõimest ja energilisest tegevusest. Sellepärast tuleb direktor Raudsepa poolt väljatöötatud kava maha matta, kui eluvõõras sünnitus ja Soo tänava häradel tuleb näidata, kas nad muud ka midagi oskavad, kui ainult septseda kavasis, millele ainsamaks eesmärgiks on teenijate orjastamine ja omale sajatuhandeliste lisatasude tasku ajamine.

Nii siis: „Puhka rahus Soo tänaval ilmale kantud „kommertsialiseerimise (direktorite lisatasude) kava“. Sind mälestavad sügavas leinas direktorid“.

Mittelinaja.

„Humaanne“ koondamine põllutööministeeriumis.

1. aprillil on põllutööministeeriumis suur jüripäev: paarisaja riigiteenija ümber muutub jälle töötatöolisiks. Arusaadavalt on selle tõttu ärevus ja meelehärm asutuses suur; igale on ju raske ja valus teenistusest jääda, rääkimata moraalsest tundeist, mida tekitab teadmine, et just sind on koondamise vääriliseks arvatud. Siiski poleks see kõik kaugelki nii valus kanda, kui inimestel oleks teadmine, et kõik need koondamised on riigi huvides paratamatud ja et vallandatavate valimisel on kõigiti õiglaselt talitatud. Kahjuks pole võimalik seda öelda põllutööministeeriumi talitusviisi kohta.

Vaatame kõigepealt koondamise vajadust. Pärast kõiki eelmisi koosseisude vähendamisi on töökoorem, eriti keskastutustes, nii suur, et uus vähendamine on võimalik ainult ülesannete vähendamise ja töö lihtsustamise puhul. Mis ülesannete vähendamisesse puutub, siis tõesti osa ülesandest, nagu näit. maade hindamine ja sellega seotud tööd on vähenevad. Ometigi ei saa see õigustada kõiki ettevõtet ümberkorraldusi sellel alal. Kuna ruumipuudusel pole võimalik seda siinkohal tõestama hakata, lepime siiski sellega, et tähendatud alal teatud vähendamised õigustatud olid.

Ümberkorraldamine ja koondamine võeti aga suurel viisil ette ka kantselei ja arvepidamise alal, kus kogu arvepidamine ja majandus, osalt ka kantseleiline asjaajamine koondati ühte kohta, nimelt ministeeriumi kantseleisse. Selle ümberkorraldamise kohta peab otsekohe ütleva, et see praeguses olukorras on suureks eksisammuks, mis kuidagi riigi huvides ei ole. Sellest oleks vast juttu võinud olla siis, kui kõik ministeeriumi alljaotused oleksid asunud ühes majas. Kahjuks on aga asi sootust vastupidine ja ministeeriumi asutuses vähemalt kümnes kohas mööda linna laiail paisatud. Ei tarvitse sugugi prohvet olla, et ette näha seda paabelisegadust ning mööda linna sagimist, mis nüüd varsti tuleb läbi teha nii ametnikel, kui kodanikel, kel seal ministeeriumis midagi õiendada on. See asjaolu ei võinud teadmata olla ümberkorralduse küsimuse algatajatele ja otsustajatele; et ümberkorraldus aga siiski läbi viidi, siis on sellel oma põhjused, millel riigi huvidena midagi ühist pole.

Meie ei taha täna nende juures pike-malt peatuda, aga võib olla pole kaugel aeg, kus need siiski avalikult kõne alla võtta tulevad.

Ühele asjaolule ei saa siiski tähelepanu juhtimata jätta, nimelt et koondamine kuidagi kõrgepalgalisi kohti ei suuda tabada. Harilikku loogika järgi peaks küll ülesannete ja nende täitjate vähendamisega kaasas käima ka väiksem tarvidus juhtide järele, nii et nendegi arv väheneb peagi. Siin aga sünnib kõik hoopis vastupidi. Juhtide arv kuidagi ei vähene ja nende palgad muudkui aina tõusevad. Nii näiteks katastriametis maade hindamise alal väheneb hindajate arv ümmarguselt 80% võrra, samuti väheneb suuresti ka abitööjõudude — arvutajate ja joonestajate — arv, kuid endiselt jääb püsima hindamise inspektor, kel varemgi töö just konti murdma ei kippunud, sest et tal aega küllalt üle jäi ameti ajal oma eraettevõtete asjade ajamiseks, samuti kui Nõmmel maamõõtjana tegutsemiseks, nagu seda tõendab linnavalitsuse ruumides väljapandud kuulutus. Meie arvates oleks hindamise tööde kokkutõmbamise järele katastri ameti juhataja ise küllalt pidanud suutma selle ala töid juhtida ilma hindamise inspektori vahetamiseta, nii et viimane rahulikult oma eraettevõtete juure oleks võinud asuda.

Veel silmatorkavamad on koondamise tagajärjed kõrgemalpalgaliste kohtade jaoks aga ministeeriumi kantseleis, kus vaatamata juhitavate arvu vähendamisele üksikutele isikutele, kellede palgad ennegi olid 200.— kr. ümber ja üle selle, juure on lisatud kuni 40.— kr. kuus.

Veel kurvemaks muutub aga pilt, kui me vaatame, keda on koondamise nime all vallandatud ja kes alles jäetud. Hra põllutööministri abi olla küll „Päevalhele“ seletanud, et koondamine olevat humaanselt läbi viidud; riigiteenijad kahjuks seda seisukohta jagada ei saa. Ütelgu hra ministriabi, kas see on humaanne, kui tänavale heidetakse inimene, kes riigiteenistuses halliks on läinud, kel pensioni saamiseks ainult 2 aastat veel vaja teenida, sealsamas teenistusse jäetakse noor preili, kelle vanematel Tallinnas suured majad ja kes endast mingisugust kvalifitseeritud tööjõudu ei kujuta.

Kas see on humaanne, kui mõnitades välja visatakse vabadussõjalane, kes mitu korda raskelt haavatud ja oma tervisest väga suure osa kodumaa kasuks on ohverdanud, selle peale vaatamata aga oma ülesandeid kõigiti korralikult täitnud, ja tema asemele (ja sedagi tehakse „koondamise“ nime all, kuigi seni koondamise all mõisteti niisugust vallandamist, kus koht ära kaotatakse!) samale kohale määratakse isik, kes vabadussõja aeg meelepoolsel frondil mitte kaasa ei võidelnud! Kas on hra ministriabi arvates seegi humaanne, kui teenistusse jäetakse varandusega ja perekondadeta isikut, samal ajal aga tänavale heidetakse perekondadega inimesed, kel kustki mingit sissetulekut loota pole, kes aga sugugi halvemad tööjõud pole, kui allesjätavad.

Ei, kuigi kutseorganisatsioonide surve üksikud ülekohtused ja ebaõiglased vallandamised ja määrämised ära on hoidud, ei saa kuidagi ütelda, et kõik on humaanselt läbi viidud, rääkimata õiglustest ja õiguslikust seisukohast. Hra ministri abi on ometigi õigusteadlane; kas temale pole silma torganud need õiguslikult lubamatud nähtused, kus koondamise nime all reservi määratakse ametnik või sunnitakse ülemääralise kohale minema, ja samal ajal ja samale kohale määratakse isikud kas teistelt, kaotamisele kuuluvatelt, või hoopis vabateenistuskohadelt.

Meie saame muidugi aru, et ei minister ega ka abi ei või ega suuda isiklikult tunda kõiki ametnikke, nende võimeid ja muid asjaolusid ning nende oma isiklikkude teadmiste põhjal otsustada, vaid paratamata sunnitud on otsustama nende andmete põhjal, mis neile esitatakse. Kuid meie arvates see asjaolu peaks neid ka kohustama rohkem tähelepanu pöörama teenijaskonna enda arvamistele ja soovidele, nende kutseorganisatsioonide seisukohtadele, sest mitte kõik ei ole puhas kuld, mis neile ette kantakse kõrgemate ametnikkude poolt ainuüksi. Senised kogemused peaksid seda neile juba küllalt tõendanud olema. Veel on aeg ja võimalusi mõnegi eksisammu parandamiseks, sellepärast tehtagu seda.

Koondatu.

Raudteelaste Keskühingu tegevuse ülevaade.

1. Teatavasti 6. veebruarist s. a. (avaldatud „R. T.“ nr. 10 ja „Side“ nr. 2 — 1931. a.) hakkas maksma raudteeteenijate uus töö- ja puhkeaja määrus, millega „põllutöölise tööaeg“ laiendati nüüd ka raudteeteenijate peale. Keskühing palus kõiki kutseühinguid teatada nende seisukohad nimetatud määru kohta.

Seepeale andis teemeistrite kutseühing tähelepanuvääriva vastuse:

„Raudkesk.

Kirja nr. 27 peale teatan juhatause seisukoha: „Tähendatud määrus ei puutu meie ühingu liikmetesse. Teistest ühingutest on igauks paremini oma asjaga kursis, „võõrad ei tea teiste valusid“.

Sekretär: Menkov.“

Vastuseks eelpooltoodud kirjale saatis Keskühing märtsikuu alul teemeistrite kutseühingule alljärgneva kirja:

„Teemeistrite ja hooneteülevaatajate k/ü. juhatusel.

Saime Teie lahke vastuse meie kirjale nr. 27 — 16. veebruarist s. a. kätte.

Seejuures jääb meile arusaamatuks, kuid tähendatud määrus ei puuduta Teie ühingu liikmeid. Meie teada on mainitud määrus mõeldud kõigi raudteeteenijate kohta erandita.

Raudteelaste Keskühing peab ajama kõik raudteelastes puutuvad küsimused ja selleks peab iga liitunud organisatsioon avaldama oma kaasabi, mitte aga jääma „võõra valude“ pealtvaatajaks.

Kui Teie väidate öieti mõista, ei pigista kõnesoleva määru pihid Teil koonduvad raudteelaste ringi „varbaid“ (kui see siiski õige oleks). Arvame aga, et teemeistrid liinil tunnevad küll selle määru „pihtisid“.

Lootsime küll, et Teie ühingu liikmeil, oma rikkalikku kogemuste juures erapooletu olles, on võimalik anda Keskühingule kaaluvaid argumente selle määru otstarbekohasuse küsimuse selgitamisel.“

Vedurijuhate kutseühing esitas konkreetseid ettepanekuid töö- ja puhkeaja kohta veduriteenijatele.

„V. V. kutseühing näeks järgmisi parandusi veduriteenijate töö- ja puhkeaja kohta.

§ 6. 1) Nõus.

2) Töö tundide arv kuus, keskmiselt aasta kohta arvatult, oleks vedurimeeskonnal 204.

§ 7. Veduriteenijate puhke-aeg on kodune ja väline. Kui teenistus kuni pöörddepooni võrdub 8 tunnile, ehk enam, siis loetakse pöörddepoos puhkuseks ½ eelolevast tööajast. Algdepoos saab meeskond kahekordse puhkuse, tema kokkuvõetud mõlema otsa teenistusest, maha arvatud seaduslik puhkus pöörddepoos.

Välispuhkus võib olla ½ osa eelolevast tööajast, kuid mitte üle 7 tunni.

§ 8. Reservisoleku aeg või reisijana töökohale või töökohalt tagasisõidu aeg loetakse võrdseks ½ tööajaga, s. o. 3 tundi arvatakse 2. tunniks.

Teenistus, rongi ootamiseks algdepoos, valveteenistuse kõrval, saab arvestatud töötundideks.

Katlapesu tuleb täiel määral arvestada töötundideks, missugune kestab keskmiselt 4 tundi.

§ 9. Ühekordse tööloleku ülemmäärana välispuhkuse väljaarvamisel ei võeta reservisoleku ega reisinajana sõiduaega arvesse, välja arvatud kui reservis oleku ajal vedurimeeskond ei ole töötanud veduriga ega ka katlapesu teinud.

§ 10. Veduri vastuvõtmiseks, sõiduks kordaseadmiseks ja äraandmiseks loetakse "kuu 3 tundi."

1. nimetatud töö- ja puhkeaja määras ei ole raudteeteenijatele kuidagi vastuvõetav ja arvesse võttes kutseühingute seisukohti, esitas Keskühing märtsikuu alul, oma esitajate kaudu märgukirja teedeministrile, paludes kokkukõlastada tööaja määrust 8-tunnilise tööpäeva põhimõtetele ning kindlustada raudteelastele nädalapuhkepäevade seaduses ettenähtud puhkeajad.

2. Nagu „Side“ eelmises numbris tähendatud, astus Keskühing raudteevalitsuse ees vastavaid samme pagasi- ja kaubajaotaja Jakob Treibergi valju noomitusega karistuse läbivaatamiseks, kuna viimane ei tunnista end süüdi pagasisaadetise nr. 22642 sihtkohta hilinemises.

Seepeale saabus 20. märtsil s. a. raudteevalitsuselt alljärgnev vastus:

„Raudteelaste Keskühingu juhatusele.

Teie kirja nr. 39 peale teatan, et pagasi- ja kaubajaotaja Treibergi asi on kaks korda juurdlusel olnud, kusjuures viimane kord on seda asja juurdlenud kohtuasjade ajaja. Juurdluse materjalidest selgub, et Treiberg on pagasisaadetise Mustvee-Paide nr. 22642 Tamsalust mööda viinud, mis ka tema enese seletusest näha, sest ühes täiendavas seletuses tema ütleb: „Tamsalust välja sõites lugesin Tapalt Tartu peale pandud kohad üle ja leidisin et Tartu üks koht rohkem oli kui teekirjade järele.“ See oligi ülaltähendatud Paide koht, mida tema Tamsalust jättis ära andmata ja mis välja kutsus selle kohta igasugused keerdkäigud enne kui see Paide päralt jõudis. Seda kõiki arvesse võttes leiab Raudteevalitsus, et Treiberg on oma karistuse ära teeninud ja ei ole tarvidust veel kolmas kord juurdlust ette võtta.“

3. E. R. Keskühing on mitmel korral astunud samme raudteevalitsuse ees Sonda k/r. liinil töötavate veduriteenijate varustamiseks kaitseriistega. Kuna raudteevalitsus ei tulnud vastu riidevarustuse küsimuses, pöördus Keskühing 10. märtsil s. a. teedeministri poole alljärgneva kirjaga:

„Härra Teedeministrile.

Pöördusime korduvalt Raudteevalitsuse poole, et Sonda k/r. liinil veduriteenijatele, kes vedurite kütteenetega varustamise ajal peavad läbitõmbava tuule käes tendril viibima, võimaldataks külma vastu kaitset, andes Sonda depoo juure inventarina paar komplekti poolkauskaid.

Samuti paluti, et samas depoo ahjupuhastuse alal töötavatele töölisile kasutamiseks antaks soe- ja kaitseriist, mis töö iseloomult tarvilik.

Sama varustuse peaks antama ka mujal samal alal töötavatele teenijatele.

Selle tervishoidliselt väga tarviliku varustuse andmisest öeldi ära ettekäändel, et polevat raha ja väljaandmise alust.

Meie arvates raha selleks jätkub, ka ei puudu alus, mis säärase varustuse andmist võimaldab, ja sellepärast palume

teha korraldus Raudteevalitsusele Teile vastavate ettepanekutega esinemiseks.“

4. 14. märtsil s. a. saatis Keskühing kirja teede- ja sotsiaal-haridusministrile, paludes pensioniseaduses vedurite rongiteenijate kohta vanaduse ülemmääraks ette näha 55 a. ning pensioni väljaarvestamisel palgana arvesse võtta ka kilomeetritrahad kahe eelmise aasta keskmise teenistuse järgi.

5. Teatavasti astus Keskühing mitmel puhul vastavaid samme raudteevalitsuse ees kutseühingute tegelasile vaba aja võimaldamiseks kutseühingu asjaajamises otstarbel. 14. märtsil s. a. pöördus Keskühing samas küsimuses alljärgneva kirjaga teedeministri poole.

„Härra Teedeministrile.

VII. Üleriiklik raudteelaste kongress läbi arutades Keskühingu juhatuse liikmete töötamisvõimalusi võttis vastu resolutsiooni:

„Kongress soovib Keskühingu juhatusele astuda vastavaid samme, et kaks Keskühingu tegelast Keskühingu töödeks vabastataks ning kutseühingute esimeestele antaks ühingu asjade ajamiseks iga kuu kohta 16 vaba tundi.

Pöördusime selle täitmiseks Raudteevalitsuse direktori poole, kes omas kirjas 12. juunist 1930. a. nr. 1305 teatas, „et kuigi tema pooldab soodustuste andmist kutseühingute tegelasile — nende teenistusest vabastamise näol ühingute teotsemiseks, — ei saa tema siiski vastu tulla Keskühingu palvele, kuna selleks puudub vajalik krediit.“

Seepeale pöördusime teistkordselt Direktori poole järgmise kirjaga: „täname Teie põhimõtteliku nõusoleku eest soodustuste andmiseks kutseühingute tegelasile. Tegelikult lubatavate soodustuste võimaldamiseks palume kuni vastavate krediidide nõutamiseni korraldus teha. et kutseühingute tegelasile võimaldataks tarviduse korral teenistusest puududa. Teenistusest puudumised võiksid esialul teostuda kohalikkude olude järgi, kas vabastatava töö ärateremisega tema enda poolt ületundidena või kaasteenijate kaasaitamisel nii, et töö huvid selle all ei kannataks. 1931/32. a. ja järgmistesse eelarvetesse palume vastavad krediidid lahkelts sisse võtta.“

Sellele järgnenud vastuses, et „arvestades raske majandusliku olukorraga ei ole võimalikuks leitud 1931/32. a. eelarvesse vastavaid summe sisse võtta. Mis puutub kutseühingute tegelasile teenistusest puudumise võimaldamisesse, siis ei saa selles vastu tulla kitsendatud koosseisude tõttu pealegi veel, kus koosseisude koondamine seisab pea igapäev päevakorras,“ ettetoodud raskused on meile küll mõistetavad, kuid siiski leiame, et üldiselt on otstarbekohasem, nii tööandjale kui töövõtjale, kui teenijate esindusel on loodud avaramad töötamise võimalused ja palume Teie lahket vastutulekut meie palvele osaliseltki.

Ühtlasi palume võimaldada meie palves ettetoodud korraldusteks seadusliku aluse loomise.“

Samuti pöörduti palvega „J. T. F.“i poole saata vastavaid andmeid Schweitsis, Saksamaal ja Hollandis maksvate korralduste kohta kutseühingute tegelaste vabastamiseks kutseühingu asjaajamiseks. Samu andmeid paluti ka Läti kolleegidelt.

6. 14. märtsil s. a. saatis Keskühing teedeministrile järgmise kirja, paludes võimaldada uute koosseisudega tutvunemise.

„Härra Teedeministrile.

Palusime meile võimaldada koosseisu kavadega tutvunemise, mis asjus aga seni ei tulnud vastu vastavate kavade „üleliigsete“ eksemplaride puudumise ettekäändel.

Kuna vahepeal kavasid mitmel puhul paljundatud, palume lahkelts võimaldada meile nendega tutvunemise, kasutades hädakorral mõnda parandatud eksemplari.“

Teedeminister kutsus esitajaid oma juure ja võimaldas neile koosseisudega tutvunemise. Tutvunedes uute koosseisudega, esitas Keskühing teedeministrile mõningaid muudatusettepanekuid.

„Härra Teedeministrile.

Tagasi tulles raudtee uute koosseisude küsimusele on Keskühingu juhatusel au paluda selles ette võtta enne kinnitamist järgmisi muuteid:

Jätta koosseisu Ehitusameti tehnika toimikonna kinnisvarade korraldaja kõrvale

vanem maamõõtja — liik a 1 Kr. 140,—
tehnik „ 1 „ 100,—

maha kustutada:
vanem tehnik „ 1 „ 120,—
joonestaja „ 1 „ 70,—

Nende muudatuste tagajärjel tekkiivat kulude suurenemist Kr. 50,— võrra kuu kohta saaks katta kokkuhoiust neist paljude kõrgendustest, mis arvatud mõnele üle elatismiinimumi palgasaajale üksikule isikule ja nimelt:

raudteevalitsuse vanem revisent (koht vakantne) . . . Kr. 50,—
vanem eksploatatsiooni revisent „ 30,—
soojustehnika asjade korraldaja „ 30,—
veojaoskonna juhataja . . . „ 20,—

Ülemaal toodud kohtade uuesti koosseisu tagasivõtmise põhjustab see, et töö maade võõrandamise ja võõranduse piiride korrashoiu alal jääb alles, ümberkorraldamine aga tekitab olukorda, et üht praegust teenijat võib teenistusest kõrvaldada (vanem maamõõtja) ning teisele (tehnik) võimaldatakse palga tõstmine.

Peale selle peaks koosseisu sisse võetama säärase ametkohad, mis pidevalt ajutiste tööhõududega täidetakse. Sellastena võime ära märkida Ehitusametis teejärevalve alal:

vanem kantseleiametnik — materjali väljaandja . . . liik a 1 Kr. 65,—

Hoonete järevalve alal:

vanem kantseleiametnik . . . „ 1 „ 65,—

Need oleksid nimelt Tallinnas 8. piirkonna teemistri ja hoonete ülevaataja juures. Nende ametite vajadus on kindlaks tehtud, kuid eelarves ette nähtud ajutiste tööhõududena.

Selle paranduse puhul oleks vajalik vaid üle kanda krediit vastavas summas ajutiste tööhõudude alt (§ 1-d) määraliste palgakrediidi alla (§ 1-a).

Ühtlasi palume koosseisus võtta ette ümberkorraldamisi, mis minceid rahalisi kulusid ei nõua ja nimelt märkida „vabateenijate“ asemel „ametnikkudeks“ järgmised ametid:

vanem kantseleiametnik, arveametnik, joonestaja, eestõetgija, kaubandusametnik, vanem rongiseadja, vanem roopaseadja, tehnilise liikumise ametnik, kauba vastuvõtja ja väljaandja, telegrafist, noorem telegrafist, telefonist, veoameti tööjuht, kaalumeister, kellameister, tabelipidaja, 1. klassi vedurijuhi abi,

vanem vaguni järelevaataja, vaguni järele-
vaataja.

7. 25. märtsil s. a. käisid Keskühingu sekretär Einardt ja kontoriõudude ühin-
gu esindaja Rukki Teedeministri juures
läbirääkimisteks priiveo määruste kohta.
Esindajad andsid suusõnalisi selgitusi
täienduseks Keskühingu poolt ministrile
esitatud järgmisele märgukirjale.

„Härra Teedeministrile.

Tagasi tulles meie kirjale 28. veeb-
ruarist s. a. nr. 35 priiveo määruste
kohta, julgeme tähendada järgmistest pa-
randuste vajadusele Raudteevalitsuse
poolt Teile esitatud määruse kavas:

1) Piletite andmisel klassidesse jao-
tus jätta endiseks, ametite järgi, juure
võttes II. kl. alla veel tabelipidajad ja
tööjuhid.

2) Teenijaile isiklikeks otstarbeks an-
tavate piletite arv jäägu 12. peale (kit-
sendusena jätkub sellest, et ainult 6 kor-
da võib ühes perekonnaga sõita), juure
peaks võtma proviandipiletid neile teeni-
jale ja töölilisele, kes asuvad kohtades kus
kohapeal toiduaineid pole saada.

3) Laste perekonnaliikmeteks arva-
mine peaks laiendama kuni kooliskäimise
lõpuni (kooliõpilaste piletite kitsendus on
omaette küsimus).

4) Esimesed isiklikud piletid arvatagu
esimese väljateenitud kuuekuulise teenis-
tuse eest.

5) Surnukehade vedu peaks võimal-
datama endiselt.

6) Pileti väljaandmise kord peaks
jääma endiseks ja nimelt, et piletit võib
välja võtta aasta jooksul, arvates päe-
vast mil tekkis õigus pileti saamiseks.

Kuna seni 12. pileti andmise ajal peetud statistika näitab, et pileteid välja võetud keskmiselt vaid 6—7, siis peaks selge olema, et perekonnaliikmete piletite arvu kitsendamisel see keskmine arv veelgi väheneb ja sellepärast ei peaks võimatu olema siintoodud parandusi läbi viia. Pealegi ei kannata selle all riigikassa vahid.

Eeltoodud paranduste läbiviimiseks priiveo määrustes loodame Teile lahkele vastutulekule.“

Minister lubas omapoolt kõik teha, mis tema võimaluses, et teenijaid rahul-
dada.

Üks väga „demokraatlik“ direktor. Iseloomustavaid jooni.

„Demokraatlikule“ direktorile alluva ametkonna ühes toimkonnas vabanes väikesepalgalise kantsleiametniku koht. Sama toimkonna ametnik, kellel toita suurearvuline pere umbes 100-kroonilise palga juures, palus lähemat ülemust anda see koht tema pojale. Mõningail põhjusil jäeti palve rahuldamata. Arvates et palve peaks rahuldamist leidma, otsustas ametnik pöörata suure härra enese — direktori — poole. Selgitades direktorile oma rasket ainelist seisukorda, tähendas ametnik muuseas, et koha saamisega avaneks pojale võimalus ka keskkooli lõpetada. Isa ainelise kitsikuse tõttu tulnud pojalt eluviimastest klassist välja astuda. Vaevalt oli ametnik need sõnad lausunud, võpatas direktor kui oleks teda nõelaga pistetud kõige tundelikumasse kohta.

„Mis“ kärgatas direktor. „keskkooli lõpetada? Teie ei oska oma lapsi kasvatada. Mustatöölisele ei ole mingisugust keskkooli vaja. Minu ja minusarnaste ametnikkude poegade jaoks on keskkool. Kas saite aru?“

Ametnik kohkus ja tegi ruttu minerkut. Direktor kargas aga toolilt ja rõkkas tagant järele: „Kas saite aru, mis ma Teile ütlesin?“

Kas ei ole saatuse pilge, et härra direktor ei sattunud Otto kabinetti haridusministriks. Kui Ottol üldse igasugune tegevus programm puudus, siis vähemalt keskkoolide koondamise alal ta minister oleks talitanud lihtsalt ja kindla põhimõtte järele — jätnud keskkooli ainult niipalju, kuipalju neid tarvis on direkto-

rite ja nendest kõrgematel seisvate ametnikkude poegadele ja tütardele.

*

Ühel kaasteenijate poolt väga lugupeetud ja austatud ametnikul, kellega härra direktor igapäev kokku puutub, oli 25-aastase teenistuse juubel. Kaasteenijad otsustasid juubilari väikese kingitusega austada ja panid selleks korjanduse toime. Pöördui ka suure härra poole. Mõruda ilmega näol ja cemaletõrjuva käelgiutusega andis direktor mõista, et jätku teda rahule. Kuid kõik see ei heidutanud teenijaid. Muretseti kingitus, seati kokku tervitusadress ja et asutuses kombeks on juubilare ametliku tervituslehega austada. siis juleti loota, et härra direktor oma lähemat kaasteenijat vähemaltki niivõrt austab, et ametliku tervituslehe talle kätte annab ja paar sõna sel puhul ütleb. Asjata oli see lootus: direktor tegi niisuguse näo ette nagu poleks ta kunagi midagi kuulnud oma lähema kaastöölise juubeli kohta ja läks sündmusest surnavaikusega mööda.

*

Palju tuska sünnitavad direktorile lisatasud. Õigemini öeldud, mitte lisatasud, vaid see, et nendest juletakse avalikult rääkida. Küll on kõik siia puutuv suure saladusega ümbritsetud, aga avalikuks tuleb siiski. Ammugi see oli, kus ühe kutseühingu häälekandjas teati pajatada, et direktor ühe ehituse puhul sai iga kuus 200 krooni ja nüüd saab jällegi oma 300 krooni iga kuus, kuigi selle ehituse tööde juhtimiseks eriline ja mitte kaugeltki väikesearvulise koosseisuga asu-

mis on loodud. Selle sõnumi ilmumise puhul sattunud direktor hirmsasse marru. Lubanud pühkida maa pealt kõik kutseühingud ühes nende häälekandjatega, sest nende kaastöölised ja sõnumitesaatajad olevat kõik kommunistid. Ei jäänud sel puhul mainimata ka sekretärid. Nende vastu kannab direktor otse ürgjõulist viha ja ei jäta kunagi kasutamata juhust selle väliendamiseks. Praegused sekretärid ei kõlbavat kuhugi: nad ei oskavat valget mustaks ega musta valgeks teha. Vanal ajal olnud niisugused sekretärid, kes seda hästi oskanud ja siis olnud direktoritel ka kerge asju ajada.

Kõige meelsamini räägib direktor hukatusest, mis olevat Eestile toonud 8-tunniline tööpäev ja kokkuhoiust teenijate ja tööliliste töötasu arvel. See on direktori riigitarkus ja neile põhimõttele on rajatud kõik ta kavatsused. Kuivõrt ta aga enese kohta kokkuhoiu vajadust tunnustab, selleks järgmine näide:

Igakuuliste mitmekümnetuhandeliste lisatasude peale vaatamata, on juba ammugi direktori poolt kõik rattad käima pandud oma palga kõrgenduseks, kui mitte 75, siis vähemalt 50 tuhandeni kuus. Selle läbiviimiseks arvas direktor paraja juhuse olevat 1931./1932. eelarveaasta peale koosseisude kokkuseadmise puhul. Talitati nii, nagu polekski Eestis

Mõtisklemisi.

Kõik läheb valitsuses riigiasutuste koosseisude koondamisel imelbedasti, kui on tegemist väikesepalgalisega. Kriips peale ja asi tahe. Hirmsast karvakatku-
mist ja pusklemist tekib aga asutiste „maharadzade“ puutumine. Nende koondamine — oi püha Bürokratsius! See on juba erakondade vaheline sisepoliitiline asi. Öeldakse: ennem kukub tervest seinast kivi välja, kui neist keegi koondatakse.

Hiljuti koguti andmeid naiste kohta, kelle mehed ka riigiasutustes teenivad ja üle elatismiinimumi palka saavad. Milleks see kõik! Oli arvata, et sellele järgneb ainuke sotsiaalselt õigustatud samm majandusministeri poolt koosseisude koondamiste alal. Nimelt, et vähemalt need naised esimeses järjekorras kõigis riigiasutustes vallandatakse, kelle mehed kas või näit. 20.000 ja üle kuu palka saavad, rääkimata teise abielupoole elatismiinimumini ulatavast palgast. Kõik need

materialid on läinud aga kõigi liha teed — kalevi alla.

Inimlikult on see ka arusaadav, sest see küsimuses kõrgete tooniandijate eneste abikaasad istuvad kui kakaduud pesas palgalistel kohtadel ja neid ei liiguta mingi issanda vägi.

Hädakorral võib veel appelleerida seltskonna poole, et vaadake, tahetakse lõhkuda abielurahu ime, mis eest. et mees oma 20, 25, 30 ja 35.000 ja rohkem kuus sisse võtab. — Aga sina väike vend võta oma voodi ja kõnni.

* * *

Lõime iseseisva riikliku korra, võitsime vabadussõja, oleme lahendanud ka rea raskeid riiklikke probleeme aga nüüd läiluseni näägutatakse ja lööbitakse riigiteenijate arstiabiga. Ei ole niipalju taipu ega oskust, et ometi kord lahendataks see pisike kõrvalküsimus. Seisukord on ofse narr — 1920. a. valitsuse ajutise määrusega maksmapandud arstiabi kord

on parema puudumisel veelgi edasi elama sunnitud, vaatamata, et määrusel enesel üks jalg lühem. küür seljas ja seest kolledasti lahti. Nüüd pinseldakse, pumbatakse, mässitakse ja lapitakse ikka veel selle igavese laund asja kallal. Liiategi tahetakse pookida sellele külge ilmatu kõrged protsendi määrad, mida riigiteenija ise maksku. Missugused tagajärjed, seda keegi ei küsi, palju see kombinatsioon riigikassal kulu võtab, seda keegi ei tea.

Ühe sõnaga on see üks igavene tohuvabohu. Riigiteenijaskond leppis kindlustuskassaga — maksku riik vaid 2,5%. Ei küsitud palju. Aga nüüd 2% pakutakse. Oleks lepitud 2%, oleks 1% pakutud. Nii aetakse asju. Saagu valitsus küsimusest aru ja õelgu 2,5%, oleks lihtsalt ja kestvalt asi lahendatud. Kui ei, siis on igale selge, et ollakse valmis tot-rusega lõöpima ja läiluseni edasi alpima selle hädavajaliku asja lahendamisel.

Z.

ei majanduslist kitsikust, ei rahapuudust. Kõige heldema käega jagati palgakõrgendusi kõrgemaile ametnikele. Mõnele said osaks kõrgendus, mis võrdsid väiksema ametniku kuupalgaga. Lisaks veel prii korter ehk selle puudusel korteriraha. Kuid direktori enese palk jäeti lahtiseks ja selle edasinihitamine vastavalt alluvatele tehtud kõrgendustele pidi juba automaatselt sündima järgmises kõrgemas instantsis. Mõned asjaosalised suhtusid nende kõrgendustele üsna pessimistlikult ja tähendasid, et kogu see üllhelde kõrgenduste jagamise jant muud midagi ei olegi kui direktori kaval ma-

nööver oma palga upitamiseks 50 tuhandele. Tegelikult nii osutuski. Kuid katse siiski ebaõnnestus. Koosseisud tulid uuesti sõelumisele. See toiming direktorile suuremat huvi enam ei pakkunud, välja arvatud üks uus inseneri koht, mis värskena koosseisu sisse võeti, nii kui rahvas rääkida teab, direktori tulevasele väimehele, kes praegu küll veel tehnikumi pinki nühib. Säilus veel kristliku revideendi palgakõrgendus ja muu tühjatähja.

Otto ühes loomaarstiga kolis küll Toompealt ära, aga nii mitmelegi kohale jättis ta palju oma raudvarast. *Kiil.*

Josef Tomschik.

Hiljuti ärapeetud austria raudteelaste kongressil oli sügavalt meeli liigutavaks momendiks Josef Tomschiku jumalagajätmine organisatsiooniga, mille asutaja ta on ja millele ta ühe inimpõlve vältel peasekretärina kogu oma jõu ja oskuse pühendas.

Rahvusvaheline Transporttöölise Ühingute Liit (J. T. F.) kirjutab sellel puhul järgmist oma kuukirjas (k. a. veebruaris nr-is):

„Meie oleme samuti kantud sügavast tänuandest Josef Tomschiku vastu, kes ka rahvusvaheliselt pioneerina osutus raudteelaste ametiühingulise liikumise alal. Tagakiusatud Habsburgide poolt, kes Tomschiku mõju austria raudteelastele kartsid, oskas ta siiski ära võita kõik raskused, võttes samal ajal osa suurte raskustega seotud katsetest organiseerida raudteelasi rahvusvaheliselt.

Kui raudteelased rahvusvahelise transporttöölise grupina aastal 1893 kokku tulid, oli Tomschik üks tegevamaid organiseerijaid. Ja kõigil järgmistel kongressidel oli Tomschik alati aktiivseks osavõtjaks.

Parisis 1894 aastal ärapeetud 2. rahvusvahelise kongressi aruandes on ära toodud J. Tomschiku poolt kongressile esitatud ülevaade raudteelaste ametiühingulise liikumise kohta Austrias. Seal on üks koht, mis väga tabavalt iseloomustab nii hästi selle ülevaate autorit kui ka tema poolt loodud organisatsiooni. See käib nii:

„Mida tugevamaks Austria raudteelane on muutunud, organiseerides ennast ühes kõigi transporttöölise ja teenijatega, seda suuremat vaenu aga ühtlasi ka kartust on ta esile kutsunud neis ringkonnas, kus raudteelased ennemalt leidsid vaid toorust ja halvakspanu. Nad kardavad sattuda meie lehe veergudele. Meile on absoluutselt ükskõik, mis raudteevalitsused ja nende sabarakud meie häälekandja kohta mõtleavad, sest meie häälekandja ei seisa mitte nende teenistuses, vaid ta seisab raudteevalitsuste ja nende käsikute poolt tagakiusatava ja kurnatava roopaproletariaadi teenistuses. Ta seisab kogu transportala teenijate ja töölise teenistuses.“

Josef Tomschikul on õnn omada suurt rahuldustunnet, sest ta töö ja kannatused pole mitte asjata olnud. Sellest annab tunnistust mitte ainult Austria raudteelaste ja kogu töölise tänapäevane ametiühinguline liikumine, vaid ka rahvusvaheline organiseerimine, milles J. Tomschikul väga suured teened on. Ja sellepärast tunneme meie vajadust siinkohal tänada väsimatut võitlejat tehtud töö ja nähtud vaeva eest.

Meile on trööstiks teadmine, et Josef Tomschik ei ole kadunud tööliikumisele. Ta jääb edasi parlamendi liikmeks, ametiühingute liidu ja sotsiaaldemokraatliku partei abiesimeheks. Samuti tahab ta edasi töötada raudteelaste rahvusvahelise organiseerimise alal.

Meie palavam soov on, et Josef Tomschikule saaks osaks veel pikk rida aastaid hea tervise ja tahtejõu juures. Et ta veel kaua aastaid võiks osa võtta tööliikumisest, mille üheks rajajaks ja uhkuseks ta on.“ X.

kirjadeta postivalitsusse lähevad.

Lõpuks jääks veel ütelda, et teenijate esindajad ei peaks milgi tingimisel kasutamata jätma atestatsioonilehede järjekorda seadmise ja nimestikku kandmise õigust. *Rippumatu.*

Raudteevalitsus jätkab teenijate soodustuste kärpimist.

Raudteevalitsus esitas teedeministrile uue priiveo määruste kava, kus on nähtud ette rida kitsendusi võrreldes praegusega. Teenijaile aneatele kavatakse anda 12. pileti asemel ainult 8 piletit aastas. Perekondadele antakse vastavalt uuele raudteeseadusele 6 piletit. Kõigil, kes saavad palka alla 100 krooni, võetakse II klassi piletitte saamise õigus. Seetõttu kaotavad II klassi priisoidupiletite saamise õiguse V klassi jaamaülemad, rõhuv enamused jaamaülemate abid, liini jaoskondade asjaajajad, arveametnikud, vanemad kantseleiametnikud. Raudteevalitsus põhjendab kitsendusi väidetega, et alamteenijad, kellel praegu õigus sõita II klassis, ei olevat igakord küllalt puhalt riidetatud, ei sõita II klassis, vedavat maalt võid, mune ja liha, olevat ebaviisakad reisijate vastu jne. Selle tagajärjel olevat kaebusi reisijate poolt raudteevalitsusele esitatud.

Mõnikord aga põhjendatakse kitsenduste tegemist vajadusega teha headmeelt riigikogu komisjonidele; siis jälle, et kogu rahvas nõudvat kitsenduste tegemist. Ühe sõnaga raudteevalitsusel on tagavaras iga sorti väiteid, milledest leidub meelepärased igale võimukandjale, kellelt direktor loodab kannukseid teenida.

Võib olla, ehk direktorile õnnestub väljaspool seisvatele võimukandjatele prügi silma ajada jutuga võist, munadest

ja realselt olematust üldisest rahva pahameelest. Meile on aga selge, kus peitub tehtud kitsenduste tõelik tõukejõud. Selleks on praeguse raudteevalitsuse üldine tendents kärpimiste, allasurumiste ja igasugustest soodustustest eemalõtõrumise teel asetada alamteenijad ja töölised õigusteta moonakate seisukorda, teiselt poolt aga luua kitsas eesõigustatud direktorite ja nende lähemale seisvate kõrgete ametnikkude kildkond, kellele kõik on lubatud ja võimalik: suured palgad, sajatuhandelised lisatasud jne.

Raudteevalitsuse suurherra südamele on alati kõige ligemal seisnud seda tendentsi järjekindlalt igalpool läbi viia. Strandmanni valitsus, kellega suurhäräl imetlemisvääriline hingeline kooskõla kõigis asjus oli, lõi selleks väga soodsa pinna. Suurhäräl sattus hasarti ja võidujoovastuses jätkab mängu edasi. Kuid mängus tuleks aus ja julge olla, aga mitte pügeda arglikult munade ja või taha. Neid võivad ainult suured härrad en-gros kokku osta, vagunites ja salongides vedada, selleks on neil suur palk ja lisatasud. Alamteenijaile oma näljapalga juures on munad ja või vaid maiusajad, mida vahest suurteks pühadeks enesele võib lubada. Mõne paari muna ja poole naela või pärast ei tee keegi ei kuskile vürtspoest.

Raudteelane.

Postiteenijate atesteerimisest.

Postiteenijad, kelle seas praegu nii palju lahkkelisid, on ühes asjas ometi ühel arvamisel ja nimelt, et — praegused postiteenijate atesteerimise juhtnõõrid kuhugi ei kõlba. Kui tänavune postiteenijate kongress seda nii kategeooriliselt ei väljendanud, siis vaid sellepärast, et praegu koondamine Damoklese mõõgana teenijate pea kohal rippumas: tahad süüa, hoiat keel hammaste taga. Niipea aga kui ajad vähe paranevad, võetakse atesteerimise juhtnõõride muutmise nõudmine kohe päevakorda. . .

Järjekorraline atesteerimine on ligi ja sellepärast lubatagu siin puudutada üht haiget kohta postiteenijate atesteerimises ja ühtlasi juhtida teenijate tähelepanu sellele, kuidas selle valu osaltki vähendada.

Teatavasti ei anna praegune atesteerimine kord teenijale õigust nõuda, et tema võimete ja omaduste hindamisest kõrvalduks see atesteerimiskomisjoni liige; keda ta enese suhtes erapooletuks ei saa pidada. Sellepärast siis, kui tööala juhataja või teenijate esindaja temaga isiklikkudel põhjustel vaenujalal seisab, võib see nüüd kergesti oma „parema aru-

saamise ja südametunnistuse“ kõrvale heita ja puht kättemaksu seisukohalt tegutseda. Ka sel juhul, kui asutuse ülem mõne teenija peale hammast ihub ja teenijate esindajaks selgrootu isik valitud, võivad selle teenija atesteerimisel kurvad tagajärjed viimase suhtes olla. Selle kurjuse vastu just tulebki eestkätt võitlust alata, niipea kui olud vähegi paranevad, ja tagasi võita kõrvaldamise õigus, nagu see oli enamalt.

Seni aga, ja ka eeloleva atesteerimise puhul, peaksid postiteenijad esindajaiks atesteerimiskomisjonidesse valima oma paremaid kaasteenijaid, — kaasteenijaid, kes ei isiklikkudel motiividel ega ka ülema mõjutusel ei laskuks sellele tasemele, kus erapooletuse ja õiglustunde asemel valitsemas räbalus ja mustamine. Peale selle peaksid teenijad kindlasti nõudma, et igale teenijale tema atesteerimise tulemused kõrvalkaldumata avaldataks allkirja vastu atesteerimislehel, nagu see ka on ette nähtud atesteerimise juhtnõõrides (§ 34). Siis häbeneksid mõnedki „määrijad“ oma kaasteenijaid määrimast, nagu see siis ikka sünnib, kui teatakse, et atesteerimislehed ilma atesteeritavate all-

Häid pühi

organiseeritud riigiteenijaskonnale!

Mitmesugused.

Avalik kiri Riigikontrollile.

Raudtee- ja postiametkonnas saavad asutuste ülemad palgalisana priikorteri. Kuna suuremates linnades korterikitsikus valitseb ja selle tõttu korterite üürid kõrged on, siis on mõned ülemad oma priikorteritega spekulereima hakanud, pidades salaja või isegi oma ülemuse lahkel loal allüürnikke. See ei peaks aga lubatav olema, sest riigikorter on ülemale antud elamiseks, aga mitte edasiüürimiseks, olgu et osaliselt. Ja teiseks, asutuste ülemad, kelle käes on asutuste puutagavarad, tarvitavad juba nii-kui-nii rohkem puid, kui see kvantum on, mille eest nad heaks arvavad palgalehte järgi riigile maksta; allüürnikkude pidamise korral ei ole sel puude mahhinatsioonil aga enam piire.

Palutakse riigikontrolli käesolevas ajakirjas teatada, kellele tuleks süüdistada kuritegevuse iseloomuga spekulereimise juhtudest teatada, nõnda et kaebaja ise kannatajaks ei osutuks, nagu see siis harilikult sünnib, kui teenija kaebusega oma kõrgema ülema poole pöördub.

Postiteenija.

Kas ametniku kohustetäitja muutub iseendast kuue kuu möödumisel ametnikuks?

Riigiteenistuse seaduse § 2. kolmanda lõike põhjal võib riigiteenijat ajutisele ametniku kohuste täitmisele määrata kaemalt kuueks kuuks. Tegelikult ei peeta aga paljudes asutustes sellest määrusest täpselt kinni ja peetakse riigiteenijaid ajutiste ametnikkude kohustetäitajena aastate viisi. Selle juures puudus seni autoriteetne seletus selle kohta, millised on niisuguse talitusviisi õiguslikud tagajärjed: kas muutub ametniku kohustetäitja kuue kuu möödumisel automaatselt ametnikuks, kuigi vastavat kinnitamise otsust pole järgnenud, või mitte.

Nüüd on Riigikohtu administratiiv-osakond, nagu „Õigus“ (nr. 1 s. a.) teatab, annud eitava vastuse sellele küsimusele järgmistel motiividel:

Ametniku kohuste täitmine on ajutise iseloomuga, sest ametniku kohuste täitmisele võib Riigiteenistuse seaduse § 2. kolmanda lõike järgi määrata kaemalt kuueks kuuks ja sama seaduse § 1. põhjal ei või isikut, kes on määratud ametniku kohustetäitjaks, lugeda ametnikuks, vaid teda tuleb lugeda vabateenijaks. Ametniku kohustetäitjaks määratud riigiteenija ei muutu ka veel iseenesest Riigiteenistuse sead. § 2. kolmanda lõike põhjal kuue kuu möödumisel ametnikuks, vaid selleks on tarvis, et tema selleks kompetentse ülemuse poolt määratakse. Kuue kuu

möödumisel võib ametniku kohustetäitjal üksnes õigus olla nõuda, et teda ametnikuks nimetataks või et vastasel korral temaga teenistusvahekord lõpetataks (Rkh. A. t. nr. 974 IF — 1930).

Jaamateenijate kutseühingu esitajatekogu koosolekult.

Viimasest jaamateenijate kutseühingu esitajatekogu koosolekust võttis osa 27 esitajat.

Tegevuse aruande puhul nuriseti, et osa teenijaid on välja jäetud varustuse saajate nimekirjast (roopaseadjad, jaamatöömehed).

1931. a. eelarve kinnitatakse kogusummas Kr. 850.—.

Kutseühingu juhatusse valiti A. Looden, J. Uhver, E. Ulm, J. Norts, G. Kotkas, G. Järv ja V. Kitt.

Revisjonikomisjoni valiti: A. Tammi, Tartust, K. Laatsarus, Valgast ja A. Koort, Aegviidust.

Keskühingu esitaja valimine jäetakse juhatusse hooleks.

Käesoleva aasta kongressile valiti kutseühingu liikmete arvule vastavalt 18 saadikut.

Tunnistati tarvilikuks Mõisaküla osakonna avamine.

Kutseühingu sisseastu- ja liikmemaksu suurus jäeti endiseks; liikmemaks Kr. 2,50 ja sisseastemaks Kr. 0,50.

Tallinna-Sadama jaama esitaja poolt esitatakse ettepanek 3. vahetuslise teenistuse sisseastamiseks, mis puhul Eksploatatsiooni ameti juhataja hra Reiman lubab võtta küsimuse kaalumisele.

Valga esitaja teeb ettepaneku tõsta liikmeile abiandmist surma puhul endise Kr. 45, asemel Kr. 60-ni, kuid see ettepanek ei leia poolehoidu.

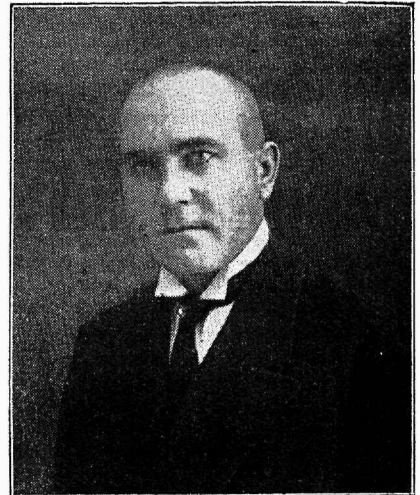
Jaamateenijate kutseühingu esitajatekogu koosolekule ilmunud raudteelaste Keskühingu sekretär R. Einardt esineb ülevaatega Keskühingu tegevusest ja kutsus üles koondada kõiki jaamateenijaid oma ühingusse, et alal hoida vanu saavutusi ja kätte võidelda uusi.

Peale kutseühingu endise juhatusse

Juhan Mängel 25 aastat raudtee teenistuses.

14. märtsil k. a. pühitses Raudteevalitsuse sekretär Juhan Mängel oma 25 aastast raudteeteenistuse juubelit.

J. Mängel on sündinud 13. juulil 1880. a. Öisu vallas, Viljandimaal.

14. märtsil 1906. a. astus lugupeetud jubilaar end. Pärnu-Tallinna k/r. Raudteevalitsuse teenistusse kantseleiametnikuna. Töötingimused tähendatud asutises, kui eraraudteel üldse, olid sel ajal kaunis rasked. Hoolsa töö ja hea tahtega jõudis jubilaar siiski edasi ja nii näeme teda seal juba 1913. a. liikumise osakonna asjaajajana. Vabariigi algpäevil, kui P.-Tall. rdt. sekvestri alla võeti ja ametiasutuste asjaajamises eestikeel maksma pandi, määrati hra Mängel 15. VII. 1919. a. Raudteevalitsuse sekretäri kohale, kus hoolsa töö ja vastutulelikkusega kõikide täit lugupidamist ja usaldust ära teenis.

Kui 1926. a., juba enne Raudteevalitsuste ühendamist, riigi Raudteevalitsuse sekretäri koht vabanes, kutsuti hra Mängel sellele kohale, kus ta praegu edasi teenib ja kaasteenijate poolt väga lugupeetud on.

Oma vastutusrikka ametkohuste täitmise kõrval võtab J. Mängel ka elavalt osa raudteelaste organisatsioonide tegevusest.

Soovime temale, kui tublile töömehele, tema 25 a. teenistus-juubeli puhul õnne ja jõudu edaspidiseks tagajärjerikkaks tööks.

kolmele liikmele väikese tasu määramise 1930. a. tegevuse eest, lõpetatakse koosolek teadmisel, et räägiti paljugi ilusaid sõnu ja lõpuks jäi hea mulje nii ametijuhatajal kui ka esitajail.

Uuendage „SIDE“ tellimisi

1. aprillist s. a.

Tellimise hind kuni aasta lõpuni ainult Kr. 1.50.

Vastutav ja tegev toimetaja **Aleksander Lepp**. Väljaandja **Eesti Raudteeaste Keskühing**.

Kirjastuse o-ü. „Täht“ trükk, Tallinnas, V. Pärnu mnt. 31.